

Analiza društvenog utjecaja predložene intervencije

Povezivanje kroz sport - Organizirati zajedničke sportske aktivnosti i susrete mladih Hrvata iz cijelog svijeta

Zagreb, rujan 2023.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Ukratko o predloženoj intervenciji

Malo je zemalja u svijetu kojima je sport neraskidivi dio nacionalnog identiteta i imidža, kao što je to slučaj s Hrvatskom. Uistinu teško možemo govoriti o prepoznatljivosti zemlje bez učestalih asocijacija (čak i u najudaljenijim dijelovima svijeta) na hrvatske sportaše i njihove uspjehe. Isto tako hrvatski je identitet nezamisliv bez tog sportskog naboja, strasti, pobjedničkog duha, želje za natjecanjem i dokazivanjem, ali i sportskih talenata koji među Hrvatima niču kao gljive poslije kiše, unatoč skromnim sportskim infrastrukturama. Već godinama svjetski mediji Hrvatsku proglašavaju „najsportskijom nacijom na svijetu“, imajući u vidu goleme sportske uspjehe, ne samo u nogometu, već u gotovo svim sportovima u odnosu na broj stanovnika.

Hrvatski iseljenici diljem svijeta ponosno prate hrvatske uspjehe, a oni pak utječu na njihovu samosvijest i nacionalni ponos. U okviru projekta tematske mreže „ZA-JEDNO.HR – zaJEDNO srce, jedna duša, jedna HRVATSKA“ proveden je niz istraživanja, odnosno istraživačkih dionica, čije smo rezultate koristili za izradu prijedloga smjernica. Najrelevantnije istraživanje za smjernicu kojom se bavi ovaj dokument, bilo je ono u sklopu dionice "Promocija gospodarskih interesa i kulturnog identiteta Republike Hrvatske u svijetu putem umreženog djelovanja hrvatskih iseljeničkih zajednica i udruga", koje je – među ostalim – imalo za cilj istražiti imidž Hrvatske iz perspektive iseljenika i njihovih potomaka. Provedeno je anketno istraživanje u kojem je sudjelovalo 1664 ispitanika, koji su po svom trenutnom statusu iseljenici iz Hrvatske ili njihovi potomci. Kako bismo dobili uvid u stajališta ispitanika u različitim dijelovima svijeta, uzorak je podijeljen prema kontinentima: Europa (676 ispitanika), Sjeverna Amerika (434 ispitanika), Južna Amerika (179 ispitanika) i Australija (122 ispitanika). Jedno od ključnih pitanja u istraživanju se odnosilo na percepciju Hrvatske, odnosno ključne elemente imidža. Opširnije o istraživanju vidjeti u radu (Skoko, Ježovita i Plenković, 2022). Iz istraživanja je vidljivo da se Hrvatsku u dijaspori

dominantno promatra kao turističku zemlju s prirodnim ljepotama i kao zemlju uspješnih sportaša (gotovo identični rezultati). Naime, procjenjuje se da preko 70% iseljenika smatra da je Hrvatska prepoznatljiva upravo po tim karakteristikama, dok ih najmanje našu zemlju povezuje sa socijalističkom prošlosti, ali i različitim kulturnim bogatstvima (ispod 12% iseljenika). Dakle, rezultati istraživanja potvrđuju kako je sport važan segment hrvatskog identiteta i imidža, te kako iseljenici i njihovi potomci osjećaju ponos na Hrvatsku zbog njezine ljepote i sportskih uspjeha.

Sukladno tome, sport vidimo kao prilično neiskorištenu platformu u dodatno povezivanju domovinske i iseljene Hrvatske. U prilog tome ide još jedna neiskorištena inicijativa. Naime, nakon ulaska u finale hrvatske nogometne reprezentacije 2018. na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji i povratka Vatrenih u domovinu 16. srpnja, kad je u Zagrebu nogometne viceprvake svijeta dočekalo više od pola milijuna ljudi, pokrenuta je inicijativa da se taj dan nastavi obilježavati kao Dan hrvatskog ponosa i zajedništva. Naime, riječ je o nenadmašnom sportskom uspjehu i događaju koji će se dugo pamtit i definitivno najvećoj proslavi u povijesti Hrvatske. Hrvatski kvadratići su dobili na globalnoj popularnosti, preplavili su Hrvatsku i sve hrvatske zajednice diljem svijeta. Čak i oni koji nisu bili sigurni u svoje korijene odjednom su bili ponosni što su Hrvati, a zajedništvo domovinske i iseljene Hrvatske tada je bilo na vrhuncu, baš kao što je nekada bilo za vrijeme Domovinskog rata.

S druge strane, sport kao društvena i tjelesna aktivnost ima potencijal za spajanje mladih različitog profila. Sport kao takav može imati i integrativnu i edukaciju ulogu. Osim toga, bavljenje sportom blagotvorno je za mlade. A dodamo li tome ranije spomenutu činjenicu da sport predstavlja snažnu sastavnicu hrvatskog identiteta i imidža te pobuđuje nacionalni ponos dolazimo do predložene smjernice. Naime, kombiniranjem ta dva motiva, možemo dobiti snažan faktor u jačanju veza među mladima domovinske i iseljene Hrvatske, te vezivanje mladih rođenih i odraslih u dijaspori uz domovinu.

Naime, u sklopu predložene smjernice predviđene su sljedeće aktivnosti:

- Organizirati redovite sportske susrete i natjecanja između mladih u Hrvatskoj i mladih iz dijaspor, a s ciljem umrežavanja i potencijalnog privlačenja mladih iz dijaspor u Hrvatsku. Moguće je organizirati natjecanja prema najpopularnijim i najzastupljenijim sportovima (npr. nogometna liga, košarkaška liga i sl.). Susreti bi imali prvenstveno revijalni karakter, a potom natjecateljski.
- Organizirati treninge za amaterske sportske klubove i sportaše pojedince iz dijaspor u Hrvatskoj s domaćim trenerima i sportskim stručnjacima. To bi ujedno bio motiv za posjet Hrvatskoj, upoznavanje s njezinim potencijalima i sl.
- Organizirati gostovanja hrvatskih trenera, sportaša i bivših sportaša u dijaspori u prigodi značajnih natjecanja, na treninzima i sl. Kao što smo vidjeli u istraživanju, iseljenici i njihovi potomci snažno percipiraju Hrvatsku kao sportsku zemlju i iznimno su ponosni na njihove sportske uspjehe. Prema tome hrvatski sportaši mogu biti snažni motivatori u privlačenju pozornosti, promociji sportskog načina života, te susreta i natjecanja u Hrvatskoj, kao i promicanja i profesionalizacije sporta u domicilnim zemljama, gdje su hrvatski klubovi prisutni na natjecanjima na različitim razinama.
- Organizirati motivacijska predavanja hrvatskih trenera, sportaša i bivših sportaša u dijaspori.
- Uključivanje predstavnika mladih iz hrvatske dijaspor u organizaciju gostovanja hrvatskih timova na velikim sportskim natjecanjima (npr. Svjetsko nogometno prvenstvo u SAD-u, Kanadi i Meksiku, 2026.).
- Unaprijediti i podići na višu razinu postojeće natjecanje – Hrvatske svjetske igre.

OBRAZAC ZA ANALIZU DRUŠTVENOG UTJECAJA

1.	PODRUČJE PRIMJENE	
1.1.	Područje i tema smjernice	Sport i sportska suradnja - <i>Povezivanje kroz sport</i> - Organizirati zajedničke sportske aktivnosti i susrete mladih Hrvata iz cijelog svijeta
1.2.	Što je problem koji zahtijeva novu javnu politiku?	Iako je Hrvatska percipirana kao „sportska nacija“ i to je snažan je motiv u jačanju nacionalnog ponosa u dijaspori, sport se nedovoljno koristi kao integrativni faktor u povezivanju mladih iz domovine i dijaspore, te u jačanju međusobnih veza domovinskih institucija i iseljeničkih organizacija.
1.3.	Argument koji podržava potrebu za novom politikom	Sport kao društvena i tjelesna aktivnost ima potencijal za spajanje mladih različitog profila. Sport kao takav može imati i integrativnu i edukaciju ulogu. Osim toga, bavljenje sportom blagotvorno je za mlade. S druge strane, sport predstavlja snažnu sastavnicu hrvatskog identiteta i imidža i pobuđuje nacionalni ponos. Kombiniranjem ta dva motiva, možemo dobiti snažan faktor u jačanju veza među mladima domovinske i iseljene Hrvatske, te vezivanje mladih rođenih i odraslih u dijaspori uz domovinu.
2.	ISHOD / PROMJENA	
2.1.	Cilj koji se namjerava ostvariti	- Korištenjem sporta pridonositi jačem povezivanju potomaka hrvatskih iseljenika s njihovom domovinom; - Uspostaviti nove veze i suradnju između domovinskih sportskih institucija i iseljeničkih klubova i organizacija; - Pridonositi umrežavanju mladih u domovini i dijaspori; - Jačati vidljivost i profesionalnost hrvatskih sportskih klubova u dijaspori.

2.2.	Konkretna promjena, odnosno ishod koji se očekuje u navedenom području	• Organizirati redovite sportske susrete i natjecanja između mladih u Hrvatskoj i mladih iz dijaspor, a s ciljem umrežavanja i potencijalnog privlačenja mladih iz dijaspor u Hrvatsku. Moguće je organizirati natjecanja prema najpopularnijim i najzastupljenijim sportovima (npr. nogometna liga, košarkaška liga i sl.). Susreti bi imali prvenstveno revijalni karakter, a potom natjecateljski. • Organizirati treninge za amaterske sportske klubove i sportaše pojedince iz dijaspor u Hrvatskoj s domaćim trenerima i sportskim stručnjacima. To bi ujedno bio motiv za posjet Hrvatskoj, upoznavanje s njezinim potencijalima i sl. • Organizirati gostovanja hrvatskih trenera, sportaša i bivših sportaša u dijaspori u prigodi značajnih natjecanja, na treninzima i sl. Kao što smo vidjeli u istraživanju, iseljenici i njihovi potomci snažno percipiraju Hrvatsku kao sportsku zemlju i iznimno su ponosni na njihove sportske uspjehe. Prema tome hrvatski sportaši mogu biti snažni motivatori u privlačenju pozornosti, promociji sportskog načina života, te susreta i natjecanja u Hrvatskoj, kao i promicanja i profesionalizacije sporta u domicilnim zemljama, gdje su hrvatski klubovi prisutni na natjecanjima na različitim razinama. • Organizirati motivacijska predavanja hrvatskih trenera, sportaša i bivših sportaša u dijaspori. • Uključivanje predstavnika mladih iz hrvatske dijaspor u organizaciju gostovanja hrvatskih timova na velikim sportskim natjecanjima (npr. Svjetsko nogometno prvenstvo u SAD-u, Kanadi i Meksiku, 2026.). • Unaprijediti i podići na višu razinu postojeće natjecanje – Hrvatske svjetske igre
2.3.	Vremenski okvir realizacije	Trajni projekt

3.	UTVRĐIVANJE PREDUVJETA ZA REALIZACIJU	
3.1.	Moguća normativna rješenja za postizanje navedenog ishoda.	Za provedbu inicijative nisu nužna normativna rješenja.
3.2.	Potrebna nenormativna rješenja za postizanje navedenog ishoda.	Inicijativa predviđa razvijanje posebnih programa financiranja projekata usmjerenih na partnerstva sportskih institucija, organizacija i udruga u Hrvatskoj te onih u iseljeničkim zajednicama.
4.	GOSPODARSKI UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA	
	Jačanjem sportske suradnje između subjekata u domovini i dijaspori, povećava se broj posjeta Hrvatskoj, dolazi do sportskog turizma i sl. Također, sport ima važnu gospodarsku komponentu posebno kroz organizaciju i nastupe na velikim sportskim natjecanjima, kao i privlačenje mladih sportskih talenata iz diaspore.	
5.	SOCIJALNI UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA	
	Predloženom intervencijom privlače se mladi ljudi, osobito sportski talenti te se ubrzava njihova integracija u hrvatsko društvo. Osim toga, implementacija predložene mjere razvija svijest o različitom među mladima iz diaspore i matične države te je doprinosi socijalnoj koheziji hrvatskog društva. Istodobno se pridonosi jačanju nacionalnog ponosa i svijesti o hrvatskom podrijetlu. Primjerice, nakon uspjeha hrvatske nogometne reprezentacije u Rusiji 2018. i Kataru 2022. devet milijuna Hrvata i njihovih potomaka razasutih diljem svijeta za vrijeme i nakon prvenstava disali su kao jedno tijelo. Mnogi su počeli otkrivati svoje hrvatske korijene diljem svijeta i ponositi se Hrvatskom. A mnogi među mladima su počeli trenirati nogomet. A u Hrvatsku se vratio duh zajedništva, nacionalnog ponosa i vjere u sebe. Taj novi hrvatski optimizam, može se trajno zadržati i iskoristiti za novo povezivanje domovine i diaspore.	
6.	UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA NA TRŽIŠTE RADA	

	Predloženom intervencijom se pozitivno utječe na tržište rada u Hrvatskoj, prvenstveno privlačenjem mladih i obrazovanih ljudi iz hrvatske dijaspare.
7.	UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA NA MEĐUNARODNI UGLED HRVATSKE Predloženim intervencijama dodatno se utječe na popularizaciju Hrvatske kao sportske velesile, koja svoja znanja i iskustva može ponuditi svijetu.
8.	ZAKLJUČAK Sport, osim edukativne i zdravstvene komponente, ima potencijal i za spajanje mladih različitog profila. U hrvatskom kontekstu sport predstavlja snažnu sastavnicu hrvatskog identiteta i imidža te pobuđuje nacionalni ponos. Spajanjem ta dva motiva, možemo dobiti snažan faktor u jačanju veza među mladima domovinske i iseljene Hrvatske, te vezivanje mladih rođenih i odraslih u dijaspori uz domovinu. Primjerice, moguće je organizirati redovite sportske susrete i natjecanja između mladih u Hrvatskoj i mladih iz dijaspare, a s ciljem umrežavanja i potencijalnog privlačenja mladih iz dijaspare u Hrvatsku. Moguća su također gostovanja poznatih sportaša, zajednički treninzi, predavanja, sportski kampovi u hrvatskoj i sl. Sve to može biti snažan alat ne samo u povezivanju mladih iz dijaspare s njihovim vršnjacima u domovini, već i motivacija za useljavanje i povratak, a posebno njegovanje i očuvanje hrvatskog identiteta u tuđini.

Napomena: Predstavljeni sadržaj isključiva je odgovornost proveditelja aktivnosti analize društvenog utjecaja predloženih intervencija u okviru projekta "zaJEDNO srce, jedna duša, jedna Hrvatska" koji se financira iz Europskog socijalnog fonda.

